

Zpráva
o stavu bezpečnosti v hornictví
za rok 2011

červen 2012

O B S A H

1. ÚVOD	3
2. STAV ÚRAZOVOSTI A NEHODOVOSTI	3
2.1 Celková úrazovost	3
2.2 Smrtná úrazovost	8
2.2.1 Přehled smrtelných úrazů v roce 2011	9
2.2.2 Vývoj počtu smrtelných úrazů od roku 2000 do roku 2011	9
2.2.3 Přehled smrtelných pracovních úrazů podle zdrojů	11
2.2.4 Přehled smrtelných úrazů podle příčin	12
2.3 Mimořádné události	12
3. ČINNOST STÁTNÍ BÁŇSKÉ SPRÁVY V OBLASTI VRCHNÍHO DOZORU NAD BEZPEČNOSTÍ PRÁCE A PROVOZU	13
3.1 Kontrolní a inspekční činnost Českého báňského úřadu	14
3.2 Kontrolní a inspekční činnost obvodních báňských úřadů	16
3.3 Legislativní činnost Českého báňského úřadu	20
3.4 Výzkum a vývoj	22
4. RIZIKA A PROBLÉMY HORNICTVÍ	23
4.1 Hlavní rizika hornické práce v roce 2011	23
4.1.1 Zajištění bezpečnosti při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí	23
4.1.2 Důlní otřesy	23
4.1.3 Nahromadění a zapálení metanu	23
4.1.4 Důlní požáry	24
4.1.5 Provoz strojních zařízení	24
4.2 Problémy hornické činnosti	25
5. SOUTĚŽ ZA BEZPEČNOST V HORNICTVÍ – ZLATÝ PERMON	25
6. OPATŘENÍ STÁTNÍ BÁŇSKÉ SPRÁVY	26
7. ZÁVĚR	26

1. ÚVOD

Usnesením vlády České republiky č. 932 ze dne 14. prosince 2011 o Plánu nelegislativních úkolů vlády na 1. pololetí 2012 a o Přehledu námětů pro Plán nelegislativních úkolů vlády na 2. pololetí 2012 bylo uloženo předsedovi Českého báňského úřadu zpracovat a předložit vládě České republiky „Zprávu o stavu bezpečnosti v hornictví za rok 2011“. Termín předložení zprávy k informaci vládě byl stanoven na 30. 6. 2012.

Zpráva o stavu bezpečnosti v hornictví (dále jen „Zpráva“) hodnotí stav bezpečnosti práce a bezpečnosti provozu v organizacích, které ve smyslu zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 61/1988 Sb.“), vykonávají hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem a v organizacích, které nakládají s výbušninami. Zpráva stručně hodnotí i výkon vrchního dozoru nad zajišťováním bezpečného stavu podzemních objektů.

Těžba nerostných surovin nebo výstavba podzemních děl přináší zvýšené riziko ohrožení lidského zdraví. Zásah do horninového prostředí je zpravidla vždy provázen narušením jeho stability či rovnováhy a proto hornictví vždy bylo, je a patrně i zůstane do budoucna rizikové povolání. Přes intenzivní rozvoj báňské techniky v posledních letech, zejména na základě nových vědeckých poznatků o chování horninového prostředí, je hornické podnikání každým rokem provázeno řadou provozních nehod a havárií. Připomeňme si například velká důlní neštěstí ve světě, která se stala v roce 2011. Dne 5. 4. 2011 zahynulo deset dělníků v důsledku výbuchu plynu v uhelném dole na severozápadě Číny. Dne 5. 10. 2011 v důsledku výbuchu plynu v uhelném dole v čínské provincii Kuej-čou zahynulo 17 dělníků. Čínské doly, které jsou považovány za nejnebezpečnější na světě, nemívají potřebný ventilační systém, neřídka chybí i další bezpečnostní zařízení. Důlní společnosti do nich nechtějí investovat peníze. Loni zahynulo v Číně při důlních neštěstích podle oficiálních statistik 2631 lidí, ale mnoho tragédií není vůbec ohlášeno, protože majitelé se chtějí vyhnout uzavření svých šachet. Dne 29. 7. 2011 zahynulo nejméně 17 horníků při výbuchu plynu v uhelném dole u ukrajinského města Suchodolsk v Luhanské oblasti na východě země. O několik hodin později zahynuli při důlním neštěstí na dole Bažanova v Doněcké oblasti tři další horníci. Proto orgány státní báňské správy České republiky věnují trvale zvýšenou pozornost analýze příčin a následků všech mimořádných událostí v českém hornictví, vč. stanovení preventivních opatření proti jejich opakování.

Zpráva je zpracována Českým báňským úřadem (dále jen „ČBÚ“) ve smyslu § 40 odst. 6 písm. c) zákona č. 61/1988 Sb. a navazuje na hodnocení stavu bezpečnosti v hornictví v roce 2010. Výsledky roku 2011 jsou porovnány s výsledky dosaženými za období posledních deseti let.

2. STAV ÚRAZOVOSTI A NEHODOVOSTI

2.1 Celková úrazovost

Usnesení Rady Evropské unie ze dne 25. června 2007 o nové strategii Společenství v oblasti ochrany zdraví a bezpečnosti při práci (2007 – 2012), stanovilo v zemích Evropské unie snížit celkovou míru výskytu pracovních úrazů o 25 % do konce roku 2012 ve srovnání s rokem 2006. V rámci České republiky byl cíl snížení výskytu pracovních úrazů o 25 % na každých 100 000 pracovníků zapracován do „Národní politiky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci České republiky“, kterou schválila vláda České republiky svým usnesením č. 920 ze dne 23. července 2008. Konkrétní opatření ke splnění tohoto cíle jsou mj. stanovena v „Národním akčním programu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na období 2010 – 2011“, schváleném na 28. zasedání Rady vlády pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci dne 10. 12. 2010.

Pro ČBÚ jsou zdrojem souhrnných informací ke sledování počtu pracovních úrazů pravidelná měsíční hlášení obvodních báňských úřadů (dále jen „OBÚ“). Podkladem jsou záznamy o úrazech zasílané dozorovanými organizacemi příslušnému OBÚ v souladu s nařízením vlády č. 201/2010 Sb., kterým se stanoví způsob evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu (dále jen „nařízení vlády č. 201/2010 Sb.“).

Vývoj úrazovosti v hornictví v České republice v letech 2006 až 2011, sledovaný prostřednictvím míry výskytu úrazů na 100 000 pracovníků, dokumentuje tabulka č. 2.1. Počet pracovníků zaměstnaných při těžbě nerostných surovin je převzat z příslušných údajů Českého statistického úřadu (OKEČ/CZ-NACE – těžba nerostných surovin, průměrný počet nemocensky pojištěných).

Míra výskytu pracovních úrazů při těžbě nerostných surovin v roce 2011 dosáhla hodnoty 1928 úrazů na 100 000 nemocensky pojištěných pracovníků (oproti roku 2010 pokles o 24 úrazů). Ve srovnání se stavem za rok 2006 to představuje pokles o 37,8 %.

V roce 2011 tak byl učiněn další výrazný krok vpřed v plnění cílového stavu stanoveného Radou Evropské unie, a to snížení míry výskytu úrazů o 25 % do konce roku 2012 ve srovnání s rokem 2006.

Tabulka č. 2.1 - Míra výskytu pracovních úrazů 2006 - 2011 (dle počtu nemocensky pojištěných)

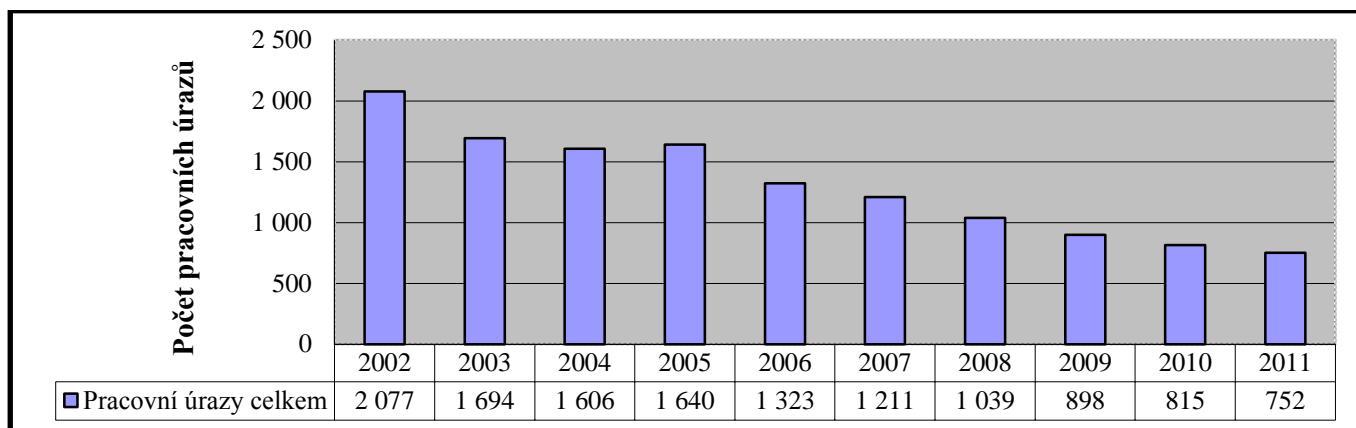
Přehled míry výskytu úrazů (četnost) na 100.000 pracovníků	Rok 2006	Rok 2007	Index 2007/2006 (změna v %)	Rok 2008	Index 2008/2006 (změna v %)	Rok 2009	Index 2009/2006 (změna v %)	Rok 2010	Index 2010/2006 (změna v %)	Rok 2011	Index 2011/2006 (změna v %) 01 - 12
Úrazy celkem (pracovní neschopnost PN více než 3 dny)	1323	1211	-8,5	1039	-21,5	898	-32,1	815	-38,4	752	-43,2
Z toho úrazy při těžbě nerostných surovin	1192	1119	-6,1	949	-20,4	821	-31,1	742	-37,8	679	-43,0
Smrtelné úrazy celkem	5	6	20,0	12	140,0	7	40,0	5	0,0	11	120,0
Z toho smrtelné úrazy při těžbě nerostných surovin	5	6	20,0	11	120,0	7	40,0	4	-20,0	7	40,0
Ostatní úrazy (PN více než 3 dny) celkem	1318	1205	-8,6	1027	-22,1	891	-32,4	805	-38,9	737	-44,1
Z toho ostatní úrazy (PN více než 3 dny) při těžbě nerostných surovin	1187	1113	-6,2	938	-21,0	814	-31,4	735	-38,1	686	-42,2

Průměrný počet nemocensky pojištěných dle OKEČ (ČSÚ) - těžba nerostných surovin	38423	41007	6,7	39016	1,5	36018	-6,3	38000	-1,1	35216	-8,3
Míra výskytu úrazů (PN více než 3 dny) při těžbě nerostných surovin	3102,3	2728,8	-12,0	2432,3	-21,6	2279,4	-26,5	1952,6	-37,1	1928,1	-37,8
Míra výskytu smrtelných úrazů při těžbě nerostných surovin	13,0	14,6	12,4	28,2	116,7	19,4	49,3	10,5	-19,1	19,9	52,7
Míra výskytu ostatních úrazů (PN více než 3 dny) bez smrtelných při těžbě nerostných surovin	3089,3	2714,2	-12,1	2404,1	-22,2	2260,0	-26,8	1934,2	-37,4	1948,0	-36,9

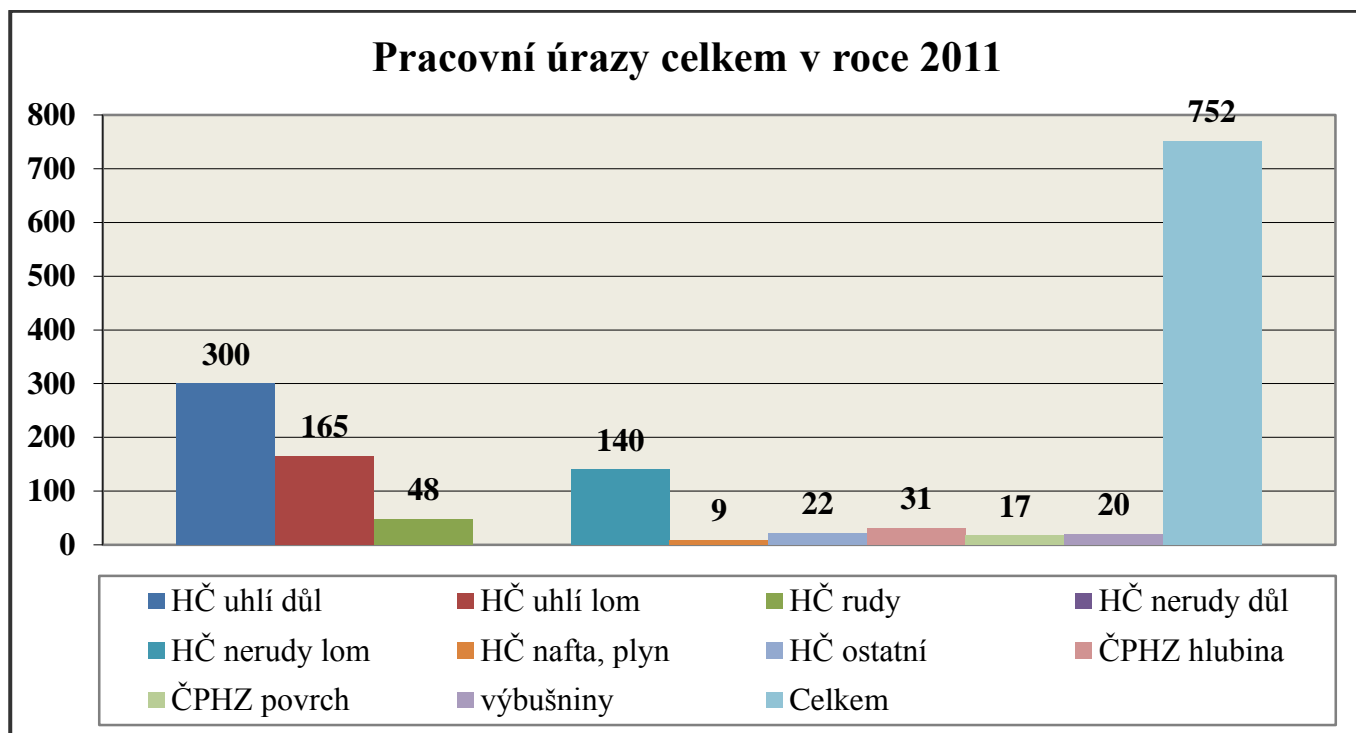
Vysvětlivky: PN – pracovní neschopnost
 OKEČ – odvětvová klasifikace ekonomických činností
 ČSÚ – Český statistický úřad

Absolutní počet všech úrazů v roce 2011 byl nejnižší od počátku sledovaného období (viz graf 2.1). Z tohoto pohledu je proto možno hodnotit rok 2011, stejně jako předešlý rok 2010, pozitivně. Proti roku 2006 byl v roce 2011 zaznamenán pokles počtu všech úrazů o 43,2 %, z toho úrazů při těžbě nerostných surovin o 43 % (proti roku 2010 pokles o 5,2 %).

Graf č. 2.1 – vývoj počtu všech pracovních úrazů od roku 2002 do roku 2011

Graf č. 2.2 – rozdělení pracovních úrazů v roce 2011 dle činností

Vysvětlivky: HČ – hornická činnost
 ČPHZ – činnost prováděná hornickým způsobem

Rozdělení výskytu úrazů v roce 2011 dle skupin činností ukazuje graf č. 2.2. Z něj jednoznačně vyplývají tři skupiny činností, a to hlubinná těžba černého uhlí, povrchové dobývání hnědého uhlí a povrchové dobývání nerudných surovin, které podle počtu pracovních úrazů

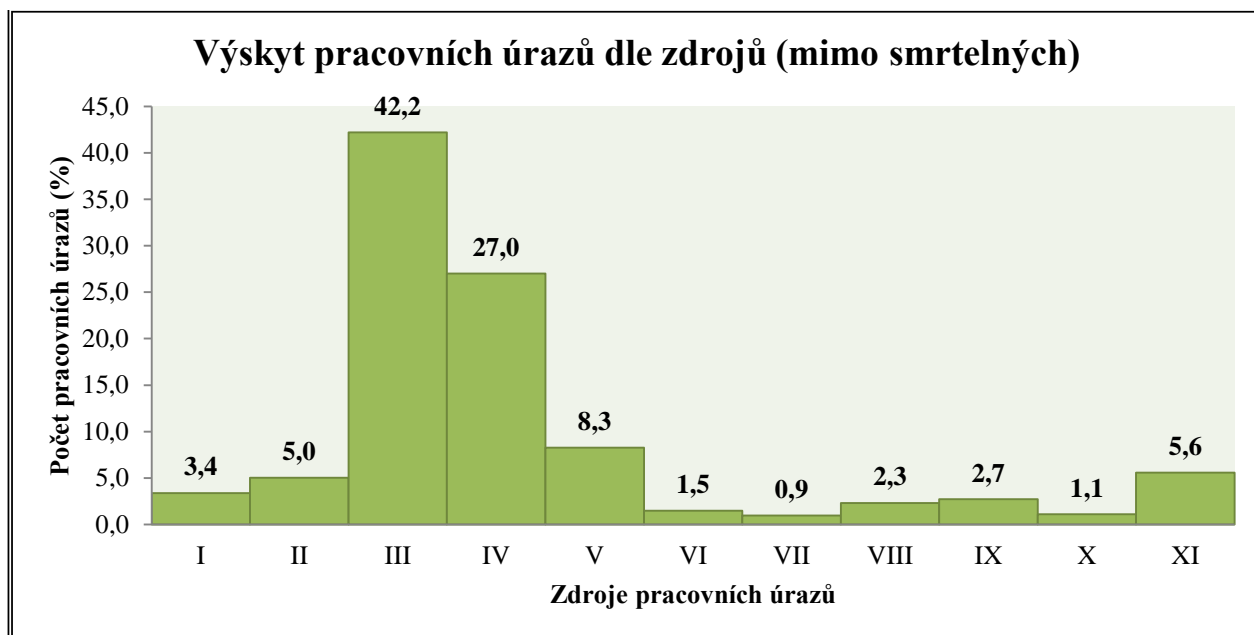
představují nejrizikovější činnosti spadající pod vrchní dozor státní báňské správy. Z grafu č. 2.2 je patrné, že i v roce 2011 bylo zaregistrováno nejvíce pracovních úrazů při hlubinné těžbě černého uhlí (39,9 % ze všech registrovaných úrazů, v roce 2010 to bylo 38 %). Pořadí dle skupin činností je dlouhodobě neměnné.

Statistické vyhodnocení rozdělení zdrojů a příčin všech pracovních úrazů, mimo smrtelných v roce 2011, podle třídění ve smyslu nařízení vlády č. 201/2010 Sb., přináší níže uvedené grafy č. 2.3 a č. 2.4.

Největší podíl tvoří v kategorii zdrojů pracovních úrazů (viz graf č. 2.3), stejně jako v roce 2010, zdroje „III - Materiál, břemena, předměty“ – 42,2 % z celkového počtu úrazů (v roce 2010 – 43,1 %), následuje „IV - Pád na rovině, z výšky, do hloubky, propadnutí“ – 27 % z celkového počtu úrazů (v roce 2010 – 32,4 %). Uvedené kategorie tak zůstávají nejčastějšími zdroji úrazů stejně jako v roce 2010.

Nejčastější příčinou pracovních úrazů (viz graf č. 2.4) jsou kategorie příčin „6 - Nepředvídatelné riziko práce nebo selhání lidského činitele“ – 48,7 % z celkového počtu úrazů (v roce 2010 – 35,2 %), následuje „2 - Špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko“ – 26,4 % z celkového počtu úrazů (v roce 2010 – 32,4 %) a „5 - Porušení pracovní kázně postiženým“ – 10,3 % (v roce 2010 – 9,8 %). Zastoupení tří nejčastějších kategorií příčin je shodné s rokem 2010.

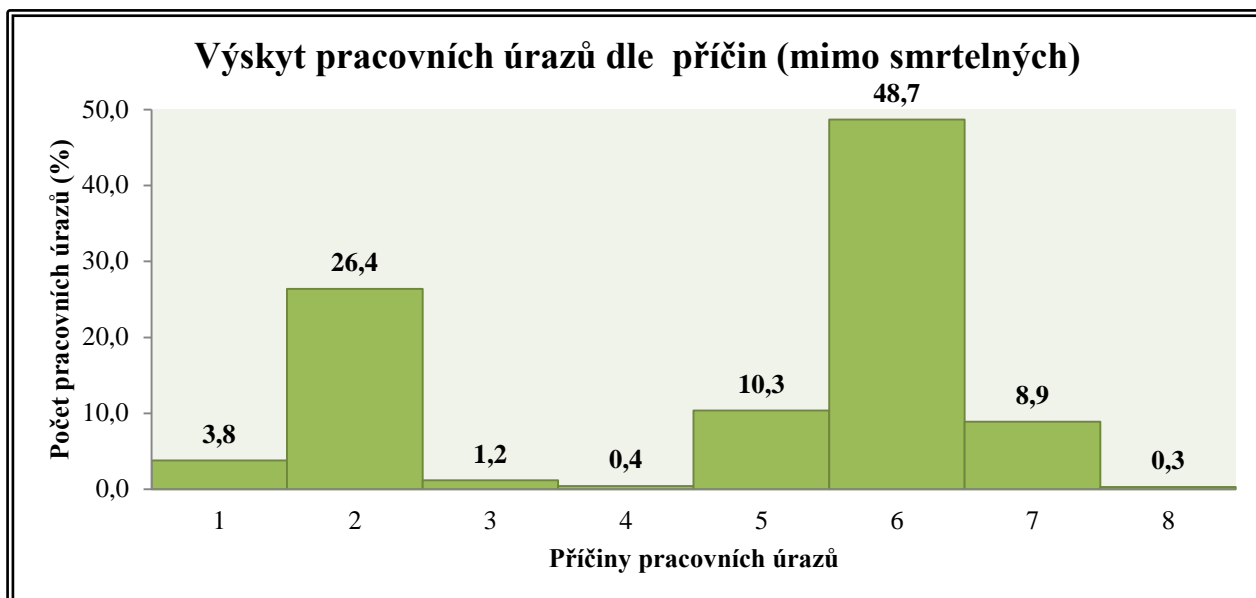
Graf č. 2.3 – procentuální rozdělení zdrojů pracovních úrazů v roce 2011

Legenda zdrojů pracovních úrazů:

- I - dopravní prostředek
- II - stroje a zařízení přenosná nebo mobilní
- III - materiál, břemena, předměty (pád, přiražení, odlétnutí, náraz, zavalení)
- IV - pád na rovině, z výšky, do hloubky, propadnutí
- V - nástroj, přístroj, nářadí
- VI - průmyslové škodliviny, chemické látky, biologické činitele
- VII - horké látky a předměty, oheň a výbušniny
- VIII - stroje a zařízení stabilní
- IX - lidé, zvířata nebo přírodní živly
- X - elektrická energie
- XI - jiný, blíže nespecifikovaný zdroj

Graf č. 2.4 – procentuální rozdělení příčin pracovních úrazů v roce 2011

Legenda příčin pracovních úrazů:

- 1 - pro poruchu nebo vadný stav některého ze zdrojů úrazu
- 2 - pro špatné nebo nedostatečné vyhodnocení rizika
- 3 - pro závady na pracovišti
- 4 - pro nedostatečné osobní zajištění zaměstnance, včetně osobních ochranných pracovních prostředků
- 5 - pro porušení předpisů vztahujících se k práci nebo pokynů zaměstnavatele
- 6 - pro nepředvídatelné riziko práce nebo selhání lidského činitele
- 7 - pro jiný, blíže nespecifikovaný důvod
- 8 - byla u úrazem postiženého zaměstnance zjištěna přítomnost alkoholu nebo jiných návykových látek.

2.2 Smrtelná úrazovost

V průběhu roku 2011 došlo při činnostech podléhajících vrchnímu dozoru státní báňské správy celkem k 11 smrtelným pracovním úrazům. Ve srovnání s rokem 2010 se jedná o nárůst o 7 případů.

2.2.1 Přehled smrtelných úrazů v roce 2011

Tabulka č. 2.2 – smrtelné pracovní úrazy v roce 2011

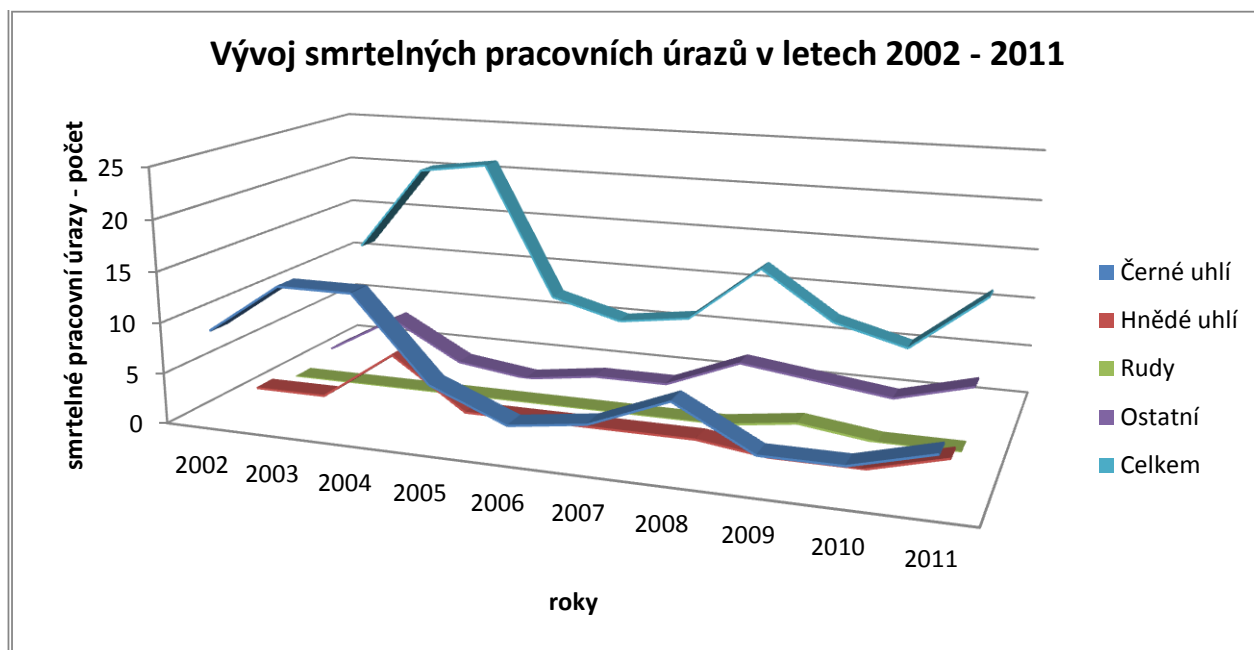
Datum	Organizace	Příčina
2. 4. 2011	OKD, a.s., Důl Karviná	Při překládání materiálů z důlního kolejového vozu do dopravního kontejneru závěsné dráhy došlo k přitlačení postiženého mezi hranu vozu a hranu kontejneru v oblasti hrudníku – těžba černého uhlí.
20. 4. 2011	EXPLOSIA a.s.	Při výrobě důlní skalní trhaviny PERUNIT E došlo k výbuchu, který byl bezprostřední příčinou smrtelného úrazu 4 zaměstnanců organizace a celkové destrukce objektů navažovny včetně mísírný uvnitř ochranného valu – výroba výbušnin.
28. 6. 2011	OKD, a. s., Důl Darkov	Následkem čelního střetu důlní závěsné lokomotivy s protijedoucí důlní kolejovou lokomotivou táhnoucí soupravu velkoprostorových vozů naplněných uhlím, došlo ke smrtelnému zranění řidiče důlní závěsné lokomotivy – těžba černého uhlí.
12. 7. 2011	OKD, a. s., Důl Karviná	Důlní otřes o energii $7,4 \times 10^5$ J v oblasti porubu č. 14036. Při důlním otřesu došlo ke smrtelnému jednoho zaměstnance - těžba černého uhlí.
14. 7. 2011	OKD, a. s., Důl Karviná	Důlní otřes o energii $8,6 \times 10^6$ J v oblasti porubu č. 14070. Při důlním otřesu došlo ke zranění 11 zaměstnanců, z toho jeden byl zraněn smrtelně – těžba černého uhlí.
15. 7. 2011	Vršanská uhelná, a.s.	Zaměstnanec organizace při kontrole velkostroje odhodil kus horniny z kolesového dopravníku na pojezdovou pláň a ten zasáhl jiného zaměstnance z výšky cca 10 m do hlavy ve chvíli, kdy procházel pod tímto přepravníkem - těžba hnědého uhlí – lom.
4. 10. 2011	OKD, a. s., Důl Karviná	Při budování čelby došlo k vypadnutí horniny o rozměrech 50x80x200 cm ze stropu čelby a zasažení postiženého – těžba černého uhlí.
4. 11. 2011	Kohinoor, a.s., Důl Centrum	Při rozvolňování kusů horniny na hřeblovém dopravníku pneumatickým kladivem, provedl zaměstnanec jeho odložení do pochůzní části stěnového porubu a ostrým oškrtkem prorazil izolaci silového elektrického kabelu 500 V. Postižený byl zasažen a usmrcen třífázovým zkratem elektrického vedení 500V – těžba hnědého uhlí – hlubina.

2.2.2 Vývoj počtu smrtelných úrazů podle činností od roku 2002 do roku 2011

Tabulka č. 2.3 – vývoj počtu smrtelných pracovních úrazů v letech 2002 – 2011 podle činností

Ukazatel	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Černé uhlí	9	14	14	6	3	4	7	3	3	5
Hnědé uhlí	1	1	6	1	1	1	1	-	-	2
Rudy	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Ostatní	1	5	1	-	1	1	4	3	2	4
Celkem	11	20	21	7	5	6	12	7	5	11

Graf č. 2.5 - graf vývoje smrtelných pracovních úrazů v letech 2002 – 2011 podle činností

Z celkového počtu 11 smrtelných pracovních úrazů došlo k 5 úrazům při dobývání černého uhlí, ke 4 smrtelným úrazům při výrobě výbušnin, ke 2 smrtelným úrazům při těžbě hnědého uhlí, viz tabulka č. 2.3. V roce 2011 byl počet smrtelných úrazů při těžbě černého uhlí o dva případy vyšší než v roce 2010. Při povrchové těžbě hnědého uhlí byl jeden smrtelný úraz a při hlubinné těžbě hnědého uhlí taktéž jeden smrtelný úraz, viz graf č. 2.5.

Tabulka č. 2.4 - smrtelná úrazovost ve vztahu k těžbě černého uhlí a počtu pracovníků v této činnosti v letech 2002 – 2011

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Těžba (mil. tun)	14,4	13,6	13,3	13,2	14,3	12,9	12,7	11,0	11,6	11,0
Počet pracovníků	22 084	22 502	21 615	20 730	20 403	18 679	17 986	16 205	15 989	16 226
Počet smrtelných úrazů	9	14	14	6	3	4	7	3	3	5

V meziročním srovnání klesla těžba černého uhlí o cca 5,2 % a počet pracovníků při těžbě černého uhlí stoupl o cca 1,5 % proti roku 2010. Počet smrtelných úrazů je o 2 případy vyšší než v roce 2010. Zde musíme kladně ocenit kroky příslušné těžební organizace při dobývání černého uhlí, která vložila v uplynulých třech letech značné finanční prostředky do obnovy technologií, inovací, osobních ochranných a pracovních prostředků, indikační a detekční techniky. Tyto investice měly jistě výrazný dopad do bezpečnosti práce a provozu.

Tabulka č. 2.5 - smrtelná úrazovost ve vztahu k těžbě hnědého uhlí a počtu pracovníků v této činnosti v letech 2002 – 2011

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Těžba (mil. tun)	45,4	46,2	44,5	44,6	44,9	45,7	43,4	41,4	40,1	46,8
Počet pracovníků	13 330	12 240	11 884	11 392	10 947	10 700	8533	8279	7677	7 067
Počet smrtelných úrazů	1	1	6	1	1	1	1	0	0	2

Při povrchové a hlubinné těžbě hnědého uhlí v roce 2011 byly registrovány dva smrtelné úrazy. V roce 2011 vzrostla těžba hnědého uhlí o cca 16,7 % proti roku 2010. Současně se meziročně snížil počet pracovníků při těžbě hnědého uhlí o 7,9 %.

Tabulka č. 2.6 - počet smrtelných pracovních úrazů na 1 mil. tun vytěženého uhlí

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Černé uhlí	0,62	1,03	1,05	0,45	0,21	0,31	0,55	0,27	0,26	0,45
Hnědé uhlí	0,02	0,02	0,13	0,02	0,02	0,03	0,02	0	0	0,04

Tabulka č. 2.7 - počet smrtelných pracovních úrazů na 1000 pracovníků

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Černé uhlí	0,408	0,622	0,648	0,289	0,147	0,214	0,389	0,185	0,187	0,31
Hnědé uhlí	0,075	0,082	0,505	0,087	0,091	0,094	0,117	0	0	0,28

2.2.3 Přehled smrtelných pracovních úrazů podle zdrojů

Srovnání smrtelných pracovních úrazů za posledních 10 let podle jejich zdrojů je provedeno za období let 2002 – 2011. Vychází z nařízení vlády České republiky č. 201/2010 Sb., které ve své příloze č. 1, v části D, č. 6 definuje zdroje úrazů (dále jen NV č. 201/2010 Sb.). NV č. 201/2010 Sb. nově zavádí kategorii zdrojů „X. – elektrická energie“. Změny, v definicích zdrojů upravených NV č. 201/2010 Sb., jsou v níže uvedené tabulce označeny **tučnou kurzívou**.

Tabulka č. 2.8 - přehled smrtelných úrazů podle zdrojů v letech 2002 - 2011

Zdroj	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
I. Dopravní prostředek	1	4	1	1	-	-	-	-	2	2
II. Kontakt se strojním zařízením nebo jeho částí; <i>Stroje a zařízení přenosná a mobilní</i>	1	4	4	1	3	2	3	1	1	-
III. Materiál, břemena, předměty (pád, přiražení, náraz, zavalení, odlétnutí); <i>Odlétnutí - zrušeno</i>	6	10	9	3	2	4	2	3	1	2
IV. Pád na rovině, z výšky, do hloubky, propadnutí	-	1	3	1	-	-	3	1	-	-
V. Nástroj, přístroj, nářadí	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
VI. Průmyslové škodliviny, chemické látky, biologické činitele	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII. Horké látky a předměty, oheň a výbušniny	2	1	1	-	-	-	-	-	-	4
VIII. Stroje hnací, pomocné, obráběcí, pracovní; <i>Stroje a zařízení stabilní</i>	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
IX. Lidé, zvířata nebo přírodní živly	-	-	-	1	-	-	2	1	1	2
<i>X. Elektrická energie</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
XI. Jiný blíže nespecifikovaný zdroj	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-
C e l k e m	11	20	21	7	5	6	12	7	5	11

Z tabulky č. 2.8 vyplývá, že nejčastějším zdrojem smrtelných pracovních úrazů v roce 2011 byla skupina „VII – Horké látky a předměty, oheň a výbušniny“ (4 smrtelné úrazy – výroba výbušnin), dále skupina „I – Dopravní prostředek“ (2 smrtelné úrazy – důl – černé uhlí), „III – Materiál, břemena, předměty“ (2 smrtelné úrazy, 1 x důl – černé uhlí, 1 x důl – hnědé uhlí), dále skupina „IX – lidé, zvířata nebo přírodní živly“ (2 smrtelné úrazy – důl – černé uhlí – důlní otřes). U jednoho smrtelného úrazu byl určen jako zdroj úrazu „X – elektrická energie“ (1 x důl – hnědé uhlí).

2.2.4 Přehled smrtelných úrazů podle příčin

Tabulka č. 2.9 - přehled smrtelných úrazů podle příčin v letech 2002 - 2011

Příčina	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1. Pro poruchu nebo vadný stav některého ze zdrojů úrazu	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-
2. Pro špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko	1	1	2	-	-	-	1	1	-	1
3. Pro závady na pracovišti	2	1	2	1	-	-	-	-	1	-
4. Pro nedostatečné osobní zajištění zaměstnance včetně OOPP	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
5. Pro porušení pracovní kázně postiženým	3	11	8	1	3	6	4	2	1	2
6. Pro nepředvídatelné riziko práce nebo selhání lidského činitele	4	7	9	4	1	-	6	2	2	8
7. Pro jiný, blíže nespecifikovaný důvod	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-
Celkem	11	20	21	7	5	6	12	7	5	11

Obvodní báňské úřady důsledně zjišťují příčiny každého smrtelného úrazu šetřením přímo na místě bezprostředně po ohlášení události. Zatřídění smrtelných úrazů z hlediska jejich příčin bylo provedeno na základě výsledků těchto šetření (viz tabulka 2.9). Na základě šetření OBÚ bylo za příčinu označeno „6 - Nepředvídatelné riziko práce nebo selhání lidského činitele“ (8 případů, z toho 4 smrtelné úrazy - výroba výbušnin, 3 smrtelné úrazy - důl – černé uhlí, 1 smrtelný úraz - důl – hnědé uhlí), „5 - Porušení pracovní kázně postiženým“ (2 smrtelné úrazy - důl – černé uhlí) a „2 – Pro špatně nebo nedostatečně odhadnuté riziko“ (1 smrtelný úraz – lom – hnědé uhlí).

Spolehlivé určení zdrojů a příčin smrtelných úrazů nutně předchází následnému správnému stanovení potřebných příslušných nápravných opatření, směřujících proti opakování či předcházení podobných událostí. Opatření jsou nařizována orgány státní báňské správy v souladu s příslušnými právními předpisy podle konkrétní situace, která byla zjištěna během šetření.

2.3 Mimořádné události

Přehled vybraných závažných mimořádných událostí, které podléhají ohlašovací povinnosti orgánům státní báňské správy (dále jen „SBS“), je uveden v tabulce č. 2.10. Tabulka současně přináší porovnání počtu obdobných mimořádných událostí od roku 2002.

Tabulka č. 2.10 - přehled vybraných závažných mimořádných událostí, které podléhají ohlašovací povinnosti orgánům státní báňské správy

Mimořádné události / rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Požáry v dole i na povrchu	21	14	9	11	6	7	8	8	1	-
Zaplynování důlních děl	2	-	-	-	-	-	-	2	8	12
Průtrže hornin, uhlí a plynů	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Zapálení a výbuchy CH ₄ a uhelného prachu	-	1	-	1	2	-	1	-	-	-
Důlní otřesy	10	9	3	4	6	-	3	1	3	7
Závaly a skluzy zemin (sesuvy) vč. průvalů vod a bahnin	5	7	7	6	3	1	4	3	3	4
Nehody na strojním a elektrickém zařízení, včetně zařízení svislé dopravy	3	1	-	3	3	-	4	12	2	-
Mimořádné události při nakládání s výbušninami (včetně vloupání a krádeží)	6	11	7	4	5	3	3	5	6	2
Ostatní závažné události	22	14	24	18	10	11	11	4	14	24
Celkem	69	57	51	47	35	22	34	35	37	49

Proti roku 2010 došlo z pohledu počtu nahlášených mimořádných událostí k nárůstu o 12 případů.

V hodnoceném roce 2011 bylo zaznamenáno 12 hlášených mimořádných událostí v souvislosti se zvýšenou koncentrací CO v porubech. Z dalších závažných nehod je nutno připomenout dva důlní otřesy, při kterých došlo ke 2 smrtelným a 16 ostatním pracovním úrazům při dobývání černého uhlí. Rovněž je třeba zmínit mimořádnou událost při nakládání s výbušninami, při kterých došlo ke 4 smrtelným zraněním a 4 ostatním pracovním úrazům. Mimořádné události se nevyhnuly ani odvětví povrchového dobývání surovin. Jednalo se např. o 2 skluzy zemin a 2 sesuvy skalních stěn. Šest mimořádných událostí bylo zaznamenáno v souvislosti s úmrtím zaměstnanců na pracovišti.

3. ČINNOST STÁTNÍ BÁŇSKÉ SPRÁVY V OBLASTI VRCHNÍHO DOZORU NAD BEZPEČNOSTÍ PRÁCE A PROVOZU

Působnost orgánů SBS je dána zejména zákonem č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 61/1988 Sb.“), zákonem č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 157/2009 Sb., o nakládání s těžebním odpadem a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 157/2009 Sb.“), zákonem č. 85/2012 Sb., o ukládání oxidu uhličitého do přírodních horninových struktur a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 85/2012 Sb.“), a zákonem č. 146/2010 Sb., o označování a sledovatelnosti výbušnin pro civilní použití (dále jen „zákon č. 146/2010 Sb.“). Tento zákon nabyl účinnosti dnem 5. dubna 2012.

Orgány SBS – Český báňský úřad (dále jen „ČBÚ“) a OBÚ (dále jen „OBÚ“) vykonávají vrchní dozor:

- a) nad dodržováním zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“), zákona č. 61/1988 Sb. a předpisů vydaných na jejich základě, pokud upravují ochranu a využívání ložisek nerostů, bezpečnost provozu, zajištění chráněných objektů a zájmů před účinky hornické činnosti a nakládání s výbušninami;
- b) nad dodržováním horního zákona, zákona č. 61/1988 Sb. a předpisů vydaných na jejich základě a jiných obecně závazných právních předpisů, které upravují bezpečnost a ochranu zdraví při práci, bezpečnost provozu technických zařízení, požární ochranu v podzemí a pracovní podmínky v organizacích, pokud vykonávají hornickou činnost nebo činnost prováděnou hornickým způsobem a při nakládání s výbušninami;
- c) nad zajišťováním bezpečného stavu podzemních objektů a dále plní úkoly vyplývající pro ně ze zákona č. 157/2009 Sb. a zákona č. 146/2010 Sb.

ČBÚ ve smyslu ustanovení § 40 zákona č. 61/1988 Sb. plní úkoly vrchního dozoru státní báňské správy. Kromě výkonu vlastního dozoru v organizacích kontroluje a koordinuje činnost OBÚ a rozhoduje o odvoláních proti jejich rozhodnutím. ČBÚ mj. povoluje předávání a nabývání výbušnin, vývoz nebo dovoz výbušnin a tranzit výbušnin přes území České republiky a plní další úkoly stanovené především zákonem č. 61/1988 Sb. a horním zákonem.

OBÚ podle ustanovení § 41 zákona č. 61/1988 Sb. provádějí prohlídky objektů, zařízení a pracovišť a přitom kontrolují, jak jsou plněny povinnosti vyplývající z horního zákona, zákona č. 61/1988 Sb. a předpisů vydaných na jejich základě, pokud upravují ochranu a využívání ložisek nerostů, bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci a bezpečnost provozu a jiných, obecně závazných právních předpisů. Dále např. stanovují dobývací prostory a povolují otvorku, přípravu a dobývání ložisek vyhrazených i nevyhrazených nerostů. Plní i další úkoly stanovené zejména zákonem č. 61/1988 Sb. a horním zákonem.

Úkoly orgánů státní báňské správy na úseku vrchního dozoru vykonává ČBÚ ústředními báňskými inspektory a OBÚ obvodními báňskými inspektory.

Prioritním úkolem pro orgány státní báňské správy v oblasti kontroly dodržování opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při kontrolní činnosti zůstává omezování počtu pracovních úrazů, závažných provozních nehod a havárií v hornictví a jejich předcházení. Dlouhodobým cílem je v souladu s plány Evropské unie snížit úrazovost minimálně o 25 % do konce roku 2012 ve srovnání se stavem v roce 2006.

K tomuto cíli by měla přispět i realizovaná opatření v prošetřování závažných pracovních úrazů a závažných provozních nehod. Bylo vydáno např. Opatření předsedy ČBÚ č. 8/2009, kterým se stanovují nezbytná technická, organizační a legislativní opatření státní báňské správy ke snížení pracovní úrazovosti o 25 % do konce roku 2012 ve srovnání se stavem v roce 2006 v organizacích, které podléhají vrchnímu dozoru orgánů státní báňské správy, dále pak Opatření předsedy ČBÚ č. 31/2011, kterým se vydává plán řídicí, kontrolní a legislativní činnosti (plán hlavních úkolů) státní báňské správy České republiky na rok 2012.

Na zpřísnění bezpečnostních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu byla zaměřena i část legislativní činnosti ČBÚ v roce 2011 – viz kapitola 3.3.

3.1 Kontrolní a inspekční činnost ČBÚ

ČBÚ vykonává svoji inspekční a kontrolní činnost formou inspekcí, generálních prověrek nebo neohlášených či namátkových kontrol prostřednictvím ústředních báňských inspektorů. Generální prověrky provádí ČBÚ ve spolupráci s dotčenými orgány státní správy, zejména

s orgány kontroly veřejného zdraví, zástupci odborových svazů a specialisty z odborných organizací.

Účelem generálních prověrek je komplexní zhodnocení dodržování příslušných právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen „BOZP“). Současně ČBÚ přitom zjišťoval, jak obvodní báňské úřady plní povinnosti vyplývající pro ně z horního zákona, zákona o hornické činnosti a předpisů vydaných na jejich základě. Generální prověrky byly zaměřeny na komplexní kontrolu příslušné organizace, kdy v průběhu 1 - 2 týdnů je prověřen stav BOZP odbornými skupinami vedenými ústředními báňskými inspektory a dále za účasti pracovníků příslušného OBÚ, odborových svazů a kontrolních orgánů ochrany veřejného zdraví, se zaměřením na stanovené oblasti.

Základní náplní činnosti odborných skupin je zejména:

- organizace a řízení BOZP, šetření pracovních úrazů, hodnocení rizik,
- plnění podmínek stanovených v rozhodnutí k povolení činnosti nebo stanovení dobývacího prostoru, vedení důlních nebo podzemních děl a lomů,
- větrání a klimatizace v dole nebo podzemním díle,
- strojní zařízení, vertikální a horizontální doprava,
- elektrická a energetická zařízení,
- nakládání s výbušninami,
- důlně měřická a geologická dokumentace a hospodaření se zásobami nerostů,
- báňská záchranná služba, inspekční služba, havarijní plán, prevence proti požárům, výbuchům, průvalům vod, otřesům, průtržím atd.,
- prašnost a na hygienické podmínky na pracovištích.

Podle PHÚ byly v roce 2011 provedeny čtyři generální prověrky v následujících organizacích:

- Sokolovská uhelná, a.s., lom Jiří,
- OKD a.s, Důl Darkov, závod 3,
- Provodínské písky a. s.,
- DOBET s. r. o.

Výběr organizací pro konání generální prověrky byl dán zejména rizikovostí provozu, popřípadě i negativním vývojem BOZP organizace v předchozím roce. Všechny generální prověrky byly provedeny v plánovaném rozsahu a termínu a jejich výsledky byly bezodkladně projednány s vedením kontrolovaných organizací. Na základě zjištěných nedostatků ČBÚ následně stanovil opatření k jejich odstranění. Plnění opatření ve stanovených termínech bylo následně kontrolováno orgány SBS.

Český báňský úřad dále prováděl kontrolní činnost v dozorovaných organizacích formou specializovaných inspekčních prohlídek, a to jednak dle Plánu hlavních úkolů SBS na rok 2011 (dále jen „PHÚ“), nebo formou neohlášených kontrol. Kontroly zaměřené na vybranou část činnosti kontrolované organizace, a to zejména s ohledem na četnost mimořádných událostí a pracovních úrazů, proběhly v oblasti:

- důlního větrání a vedení dokumentace (2 organizace),
- bezpečnosti provozu technických zařízení a vyhrazených technických zařízení tlakových, zdvihacích, plynových a elektrických při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem (2 organizace),
- požadavků na bezpečný výrobek (1 organizace),
- havarijního plánu (2 organizace),
- dodržování ochrany proti výbuchu prachu (2 organizace),
- dodržování novelizovaných ustanovení vyhlášky č. 22/1989 Sb. (3 organizace),
- plánu otvírky přípravy a dobývání výhradního ložiska (1 organizace),

- opatření proti vzniku důlních požárů (1 organizace),
- evidence a registrace pracovních úrazů (1 organizace),
- úložiště radioaktivních odpadů (1 organizace),
- opatření proti vzniku výbuchu uhelného prachu na úpravně (2 organizace),
- dodržování ustanovení vyhlášky č. 51/1989 Sb. při úpravě nerostů (2 organizace),
- zajištění BOZP při likvidaci ropoplynových vrtů (1 organizace),
- protiotřesové prevence na černouhelném dole (1 organizace),
- činnosti prováděné hornickým způsobem (6 organizací),
- plnění opatření přijatých po smrtelném úrazu (2 organizace),
- plnění opatření přijatých po generálních prověrkách (2 organizace),
- nakládání s výbušninami při povrchovém dobývání (2 organizace),
- nakládání s výbušninami při ostatních činnostech (1 organizace),
- plnění zákonných povinností stanovených při předávání, vývozu, dovozu nebo tranzitu výbušnin (2 organizace),
- plnění zákonných povinností stanovených vyhláškou č. 327/1992 Sb., (2 organizace),
- plnění vybraných podmínek rozhodnutí o povolení hornické činnosti – těžba nerostů, (2 organizace).

K odstranění zjištěných závad a nedostatků je zpravidla bezprostředně po provedených specializovaných inspekčních prohlídkách vydáván závazný příkaz ústředního báňského inspektora.

3.2 Kontrolní a inspekční činnost OBÚ

OBÚ vykonávaly svou kontrolní a inspekční činnost především prostřednictvím komplexních prověrek v dozorovaných organizacích a dále jednotlivými kontrolními prohlídkami příslušnými obvodními báňskými inspektory.

Celkem bylo v roce 2011 při inspekční a kontrolní činnosti odpracováno báňskými inspektory 5 623 směn, z toho 1 085 směn při hlubinném dobývání uhlí, 453 směn při povrchovém dobývání uhlí, 2 300 směn při těžbě ostatních nerostných surovin a 1 785 směn při ostatních činnostech. Dalším kritériem bylo dělení dle rozložení v průběhu pracovního dne - v ranní směně se uskutečnilo celkem 4 901 inspekci, v odpolední směně 545, v noční směně 39 a dále se 138 inspekci uskutečnilo v nepracovní dny.

V průběhu roku 2011 udělily orgány SBS při výkonu vrchního dozoru pokuty v celkové výši 2 253 100 Kč za správní delikty podle části šesté zákona č. 61/1988 Sb. a za přestupky podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Z toho bylo uloženo 556 blokových pokut v celkové výši 317 600 Kč, a to:

- 186 v celkové výši 97 300 Kč bylo uděleno při dobývání nerudných surovin povrchovým způsobem,
- 182 blokových pokut v celkové výši 96 700 Kč při hlubinném dobývání uhlí,
- 68 blokových pokut v celkové výši 45 700 Kč při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí,
- 62 blokových pokut v celkové výši 37 400 Kč při povrchovém dobývání hnědého uhlí,
- 25 pokut v celkové výši 18 600 Kč při činnosti prováděné hornickým způsobem na povrchu,
- 17 pokut v celkové výši 12 200 Kč při výrobě a používání výbušnin,
- 9 pokut v celkové výši 5 500 Kč při dobývání rudných surovin povrchovým způsobem,
- 7 pokut v celkové výši 4 200 Kč při ostatních činnostech dozorovaných orgány státní báňské správy.

Ve správním řízení bylo právníkům osobám a podnikajícím fyzickým osobám uloženo celkem 20 pokut v celkové výši 1 935,5 tis. Kč. U právníků osob (16 pokut ve výši 1 904,5 tis. Kč) jsou pokuty rozloženy takto:

- při dobývání nerudných surovin povrchoým způsobem bylo uloženo celkem 6 pokut v celkové výši 897 tis. Kč,
- při hlubinném dobývání uhlí 5 pokut v celkové výši 850 tis. Kč,
- při výrobě a používání výbušnin 3 pokuty v celkové výši 100 tis. Kč (ČBÚ),
- při činnosti prováděné hornickým způsobem 2 pokuty v celkové výši 57,5 tis. Kč.

V souladu s § 42 zákona č. 61/1988 Sb. bylo vydáno v roce 2011 báňskými inspektory celkem 42 závazných příkazů k zastavení provozu organizace nebo její části. Nejčastějším důvodem zastavení provozu byly zjištěné závady při prošetřování mimořádných událostí a pracovních úrazů (smrteľných, životu nebezpečných a hromadných), při řešení neoprávněných těžeb nerostů a řešení střetů zájmů, a to v 17 případech, dále pak v 16 případech bylo zastaveno pracoviště pro závady na strojních zařízeních.

Tabulka č. 3.1 – přehled o činnosti SBS v letech 2010 – 2011

OBÚ	Inspekční činnost (inspekční směny)		Blokové pokuty (Kč)		Pokuty ve správním řízení (Kč)		Zastavená pracoviště	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Brno	634	648	26 500	25 000	754 500	832 500	5	7
Kladno	767	776	74 000	62 200	1 110 000	0	3	5
Liberec	341	319	12 000	12 900	370 000	53 000	0	0
Most	1 130	867	56 000	48 500	0	240 000	2	5
Ostrava	2 162	1 653	76 800	90 700	523 000	630 000	15	11
Plzeň	501	520	29 300	23 200	477 000	80 000	5	6
Sokolov	612	471	61 400	43 300	60 000	0	15	5
Trutnov	354	369	14 000	11 500	22 000	0	1	3
ČBÚ	*	*	3 000	300*	*	100 000	*	*
Celkem	6 501	5 623	353 000	317 600	3 316 500	1 935 500	46	42

* - inspekční činnost inspektorů ČBÚ je vykonávána společně s inspektory jednotlivých OBÚ. Ukládání blokových pokut a zastavení pracovišť, vyřizují inspektori příslušného OBÚ.

Výrazné rozdíly mezi jednotlivými OBÚ jsou dány především velikostí územního obvodu a rozdílným počtem dozorovaných organizací, počtem obvodních báňských inspektorů a odlišností v provozovaných činnostech dozorovaných organizací. Následující tabulka č. 3.2 přináší rozdělení udělených sankcí dozorovaným organizacím podle charakteru provozované činnosti.

Tabulka č. 3.2 - rozdělení udělených sankcí v roce 2011 podle charakteru provozované činnosti

	Hornická činnost							Činnost prováděná hornickým způsobem		Výroba a používání výbušnin	Celkem
	uhlí		Rudy	nerudy		ropa plyn	ostatní	hlubina	lomy		
	hlubina	lomy		hlubina	lomy						
Pokuty celkem (Kč)	954 700	37 400	5 500	0	994 300	0	4 200	45 700	79 100	32 200	2 253 100
Blokové pokuty (počet)	182	62	9	0	186	0	7	68	25	17	556
Blokové pokuty (částka)	96 700	37 400	5 500	0	97 300	0	4200	45 700	18 600	12 200	317 600
Pokuty ve správním řízení organizace (počet)	5	0	0	0	6	0	0	0	2	3	16

Pokuty ve správním řízení organizace (částka)	850 000	0	0	0	897 000	0	0	0	57 500	100 000	1 904 500
Pokuty ve správním řízení pracovníci (počet)	2	0	0	0	0	0	0	0	1	1	4
Pokuty ve správním řízení pracovníci (částka)	8 000	0	0	0	0	0	0	0	3 000	20 000	31 000
Zastaveno pracovišť celkem	14	3	1	0	19	0	0	2	2	1	42

Tabulka č. 3.3 - souhrnný přehled o počtu inspekční činnosti, zastavených pracovišťích a o udělených pokutách orgány státní báňské správy za období 2002 – 2011

Rok	Inspekční směny		Zastavená pracoviště	Pokuty		
	Celkem	Neohlášené		Blokové	Ve správním řízení	Celkem
2002	7 759	1 463	247	720 950	3 832 000	4 552 950
2003	7 536	1 212	182	733 900	4 664 000	5 397 900
2004	7 776	1 261	129	708 500	4 616 500	5 325 000
2005	7 773	1 199	88	791 550	4 394 500	5 186 050
2006	7 594	968	89	576 900	2 823 000	3 399 900
2007	7 311	859	83	666 600	3 402 500	4 069 100
2008	7 097	620	43	415 000	3 291 500	3 706 500
2009	7 061	596	52	390 700	1 881 000	2 271 700
2010	6 501	581	46	353 000	3 316 500	3 669 500
2011	5 623	531	42	317 600	1 935 500	2 253 100

Po nabytí účinnosti zákona č. 376/2007 Sb. (dne 30. 1. 2008) došlo k rozšíření působnosti orgánů SBS o výkon vrchního dozoru nad zajišťováním bezpečného stavu podzemních objektů. Ke konci roku 2011 orgány SBS evidovaly 587 podzemních objektů s celkovou délkou cca 581,7 km spadajících pod dozor SBS. Báňské záchranné stanice v této souvislosti provedly dosud 746 prohlídek, z toho 323 prohlídek ve spolupráci s OBÚ. Příslušné OBÚ provedly samostatně, tj. bez spoluúčasti báňské záchranné stanice, 154 inspekčních prohlídek.

Za jednu z priorit považují orgány SBS i nadále oblast nakládání s výbušninami a výbušnými předměty, včetně vydávání povolení k předávání, nabývání, dovozu, vývozu a tranzitu výbušnin v civilním sektoru. V této souvislosti OBÚ v roce 2011 vydaly 121 povolení k nabývání výbušnin a ČBÚ vydal 51 povolení k předávání výbušnin, 39 povolení k vývozu výbušnin do ciziny, 11 povolení k dovozu z ciziny a 11 povolení pro tranzit výbušnin přes území ČR.

V rámci správní činnosti zajišťovala SBS v roce 2011 úkoly vyplývající z horního zákona, zákona č. 61/1988 Sb. a dalších obecně závazných předpisů. Zejména zajišťovala povolovací činnost, v rámci které vydala následující rozhodnutí ve správním řízení:

- 184 povolení k otvírce, přípravě a dobývání výhradních ložisek nebo jejich částí,
- 13 povolení k těžbě ložisek nevyhrazených nerostů,
- 111 povolení k likvidaci či zajištění hlavních důlních děl a lomů,
- 12 povolení ke zvláštním zásahům do zemské kůry,
- 70 povolení trhacích prací malého rozsahu,
- 62 povolení trhacích prací velkého rozsahu,

- 17 povolení pro ohňostroje,
- 9 povolení související s umístěním, stavbou, užíváním nebo zrušením skladu výbušnin,
- 5 stanovení dobývacích prostorů,
- 7 zrušení dobývacích prostorů,
- 127 změn dobývacích prostorů,
- 68 povolení k čerpání rezerv finančních prostředků na sanace a rekultivace.

V roce 2011 dále bylo orgány státní báňské správy vydáno mj. 3551 stanovisek podle ustanovení § 19 horního zákona – umístění staveb a zařízení v chráněném ložiskovém území.

V průběhu roku zaevidovaly OBÚ celkem 979 ohlášení o provádění nebo přerušování hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem.

ČBÚ v rámci své činnosti mj. vydal 16 výjimek z bezpečnostních předpisů a v rámci připomínkových řízení posoudil 216 návrhů zákonů, vyhlášek a ostatních právních předpisů jiných resortů.

Na základě zákona č. 61/1988 Sb. orgány SBS v roce 2011 posuzovaly předpoklady k získání oprávnění k hornické činnosti, činnosti prováděné hornickým způsobem a projektování objektů a zařízení, které jsou součástí těchto činností. Jen za rok 2011 bylo vydáno 352 takovýchto oprávnění. V tomto počtu jsou zahrnuta i oprávnění, která organizace nově získaly po ukončení platnosti předchozího. Celkem orgány státní báňské správy k 31. 12. 2011 dozorovaly 2 133 organizací, z toho:

- 588 organizací s oprávněním k těžbě,
- 166 organizací specializujících se na podzemní práce spočívající v hloubení důlních jam a studní, na ražení štol a tunelů, jakož i na vytváření podzemních prostor o objemu větším než 300 m³ horniny,
- 118 organizací, které se specializují na vyhledávání a průzkum ložisek,
- 48 organizací, které vlastní oprávnění a specializují se na výkon trhacích prací,
- 16 organizací, které vyrábějí výbušniny.

V ostatních případech (1197) se jednalo o organizace vykonávající další činnosti stanovené v § 2 a 3 zákona č. 61/1988 Sb., např. projekční činnost, nebo o organizace s vydaným oprávněním podle jiných právních předpisů, zejména pro revizní činnost na vyhrazených technických zařízeních. Do celkového počtu jsou zahrnuty i organizace vlastníci oprávnění, které však v roce 2011 dočasně nevyužívaly.

V roce 2011 orgány SBS rovněž ověřovaly odbornou způsobilost fyzických osob podle zákona č. 61/1988 Sb. Na základě úspěšně provedených zkoušek vydaly orgány SBS fyzickým osobám následující počet a typ osvědčení odborné způsobilosti:

- 52 střelmistrovských průkazů,
- 23 oprávnění k výkonu funkce odpalovače ohňostrojů,
- 10 oprávnění k výkonu funkce pyrotechnika,
- 72 osvědčení pro závodního lomu s těžbou do 500 tis. tun,
- 5 osvědčení pro závodního lomu s těžbou nad 500 tis. tun,
- 6 osvědčení pro závodního dolu,
- 7 osvědčení pro hlavní důlní měřiče,
- 3 osvědčení pro hodnotitele rizik ukládání odpadů,
- 6 osvědčení pro technické vedoucí odstřelu,
- 313 osvědčení s jinou báňskou specializací (bezpečnostní technik, projektant, technický dozor pro vedení důlních nebo podzemních děl),

- 75 osvědčení revizních techniků,
- 309 jiných osvědčení odborné způsobilosti (např. důlní měřič, strojník těžního stroje apod.).

Osoby - držitelé osvědčení uvedených odborných způsobilostí podléhají rovněž tříletému periodickému přezkušování před orgány státní báňské správy. Za rok 2011 bylo takto přezkoušeno 969 osob.

Český báňský úřad jako uznávací orgán ve smyslu ustanovení § 4 zákona č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a některých příslušníků jiných států a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů, provedl v roce 2011 celkem 58 uznání odborné kvalifikace.

Jednou z významných oblastí na úseku BOZP je, na základě uzavřených dohod, spolupráce s odborovými svazy PHGN a Stavba ČR. Obsahem dohod je součinnost orgánů státní báňské správy s odborovými svazy při kontrolní činnosti a při šetření pracovních úrazů a mimořádných událostí. Výsledky spolupráce orgánů státní báňské správy a jednotlivých odborových svazů jsou pravidelně jedenkrát ročně vyhodnocovány.

3.3 Legislativní činnost ČBÚ

V roce 2011 bylo v České republice v oblasti horního práva vydáno několik právních předpisů zaměřených především na oblast ochrany zdraví a bezpečnosti při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti, na oblast organizace státní báňské správy, na nakládání s výbušninami pro civilní použití a na bezpečnost podzemních objektů. Současně probíhaly legislativní práce zaměřené na přípravu dalších legislativních materiálů, jejichž vydání lze očekávat v roce 2012, popřípadě v následujících letech.

Asi nejvýznamnější událostí v oboru horního práva se v roce 2011 stalo vydání zákona č. 184/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů. Novela zákona č. 61/1988 Sb. provedená zákonem č. 184/2011 Sb. se primárně týká hlavně oblasti podzemních objektů, kromě nich však řeší i některé další otázky, např. otázku požadavků na báňského projektanta, některé otázky spojené s výkonem báňské záchranné služby, problematiku výbušnin nebo otázku sankcí.

Kromě zákona č. 184/2011 Sb. bylo v oblasti horního práva vydáno také několik vyhlášek, určených k provedení zákona č. 61/1988 Sb. První z nich byla vyhláška č. 52/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 239/1998 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při těžbě a úpravě ropy a zemního plynu a při vrtných a geofyzikálních pracích a o změně některých předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění pozdějších předpisů. Hlavní důraz tato vyhláška klade na problematiku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při získávání uhlovodíků a při provádění vrtných prací.

Druhou vyhláškou vydanou Českým báňským úřadem v roce 2011 byla vyhláška č. 176/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 165/2002 Sb., o separátním větrání při hornické činnosti v plynujících dolech, ve znění vyhlášky č. 56/2007 Sb., vyhláška č. 22/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při hornické činnosti a při dobývání nevyhrazených nerostů v podzemí, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 4/1994 Sb., kterou se stanoví požadavky na provedení a stavbu objektů a zařízení pro rozvod a izolaci větrů a uzavírání důlních děl, ve znění vyhlášky č. 90/2003 Sb., a vyhláška č. 52/1997 Sb., kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při likvidaci hlavních důlních děl, ve znění

pozdějších předpisů. Tato vyhláška novelizuje hned několik báňských předpisů tak, aby jejich text přesněji odpovídal jednak stávající úrovni technického poznání, jednak aktuálnímu znění zákona č. 61/1988 Sb.

Jako bezprostřední reakce na vydání zákona č. 184/2011 Sb. a na dopady do organizační struktury státní báňské správy, které z něj vyplývají, byla vydána třetí vyhláška č. 394/2011 Sb., o sídlech obvodních báňských úřadů. Tato vyhláška stanoví sídelní města obvodních báňských úřadů.

Čtvrtou vyhláškou vydanou Českým báňským úřadem v roce 2011 je vyhláška č. 395/2011 Sb., kterou se mění vyhláška Českého báňského úřadu č. 51/1989 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu při úpravě a zušlechťování nerostů, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška je zatím poslední z řady velkých novelizací základních prováděcích předpisů z oboru horního práva. Jejím vydáním je završen několikaletý proces sjednocování terminologie a technicko-bezpečnostních požadavků obsažených v základních vyhláškách, jimiž se těžební organizace při hornické činnosti řídí, tedy ve vyhláškách č. 22/1989 Sb., č. 26/1989 Sb. a č. 51/1989 Sb. Vyhlášky č. 22/1989 Sb. a č. 26/1989 Sb. byly významným způsobem novelizovány již v uplynulých letech, vyhláška č. 51/1989 Sb. se své zásadní novelizace dočkala v roce 2011.

V roce 2011 Český báňský úřad také připravoval návrhy novel dalších prováděcích právních předpisů, jejichž vyhlášení se očekává v roce 2012, popř. v následujících letech. Z vyhlášek připravovaných Českým báňským úřadem v roce 2011 je především třeba zmínit:

- a) návrh novely vyhlášky č. 55/1996 Sb., o požadavcích k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí, ve znění vyhlášky č. 238/1998 Sb., vyhlášky č. 144/2004 Sb. a vyhlášky č. 298/2005 Sb.; tento návrh byl na přelomu roku 2011 a 2012 zaslán k notifikaci v orgánech Evropské unie;
- b) návrh novely vyhlášky č. 298/2005 Sb., o požadavcích na odbornou kvalifikaci a odbornou způsobilost při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem a o změně některých právních předpisů;
- c) návrh novely vyhlášky č. 49/2008 Sb., o požadavcích k zajištění bezpečného stavu podzemních objektů;
- d) návrh vyhlášky o pyrotechnických výrobcích; tento návrh byl – s ohledem na znění § 36d) zákona č. 61/1988 Sb., zavedené zákonem č. 184/2011 Sb. - předán hlavnímu gestorovi, tedy Ministerstvu průmyslu a obchodu.

V rámci úkolů uložených vládou České republiky v Plánu legislativních prací vlády na rok 2011 připravoval Český báňský úřad ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem životního prostředí návrh věcného záměru zákona, kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Tento návrh by měla vláda ČR projednat v prvním pololetí 2012.

Kromě přípravy předpisů ve vlastní gesci se Český báňský úřad aktivně účastnil také meziresortních připomínkových řízení k návrhům právních předpisů zpracovaných jinými resorty. Zástupci Českého báňského úřadu také spolupracovali s dalšími orgány státní správy v rámci různých pracovních skupin na přípravě nových právních předpisů a koncepčních materiálů. Jednalo se především o účast zaměstnanců Českého báňského úřadu v pracovních skupinách Rady vlády pro energetickou a surovinovou strategii ČR.

Ohledně mezinárodní spolupráce na poli legislativy se zástupci Českého báňského úřadu aktivně podíleli na přípravě dokumentů z oblasti práva Evropské unie, zejména v oboru výbušnin pro civilní použití a bezpečnosti práce v hornictví (např. vrtné práce, důlní větrání apod.). Zde se zástupci Českého báňského úřadu kupř. účastnili v pracovních komisích Evropské rady a Evropské komise tvorby návrhů právních předpisů, např. návrhu Nařízení EK o prekursorech výbušnin, přípravy nové Směrnice o výbušninách pro civilní použití nebo návrhu Směrnice upravující režim sledovatelnosti

a identifikace výbušnin pro civilní použití. V oblasti nakládání s těžebními odpady připomínkoval Český báňský úřad legislativní práce formou elektronické korespondence dokumenty Evropské unie týkající se zejména inventarizace uzavřených a opuštěných úložných míst a provádění inspekcí na těchto místech; tyto dokumenty by měly být schvalovány v prvním pololetí letošního roku.

3.4 Výzkum a vývoj

Usnesením vlády č. 287 ze dne 26. 3. 2008 byl v rámci Reformy výzkumu a vývoje snížen počet poskytovatelů dotací v oblasti výzkumu a vývoje – Český báňský úřad, přes vynikající hodnocení výsledků řešených projektů v období od roku 2000 do 2008, byl zrušen jako poskytovatel dotace a pro rok 2011 mu již nejsou poskytovány prostředky pro oblast VaV. Řešením projektů byly zajišťovány vědecky zdůvodněné podklady pro změny nebo novelizaci legislativy v oblasti bezpečnosti hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem. Projekty řešené zejména v oblasti protiotřesové a protizáparové prevence dosahovaly vysokého stupně realizace proveditelnosti.

S ohledem na tyto skutečnosti je činnost v oblasti VaV utlumena a zaměřena na získání dotací od jiných poskytovatelů (TA ČR, MV ČR, ESF,...).

V roce 2011 bylo zahájeno řešení 2 projektů, vyhlášených v rámci veřejné soutěže programu BV II/2, vyhlášeného MV. Jedná se o tyto projekty:

Č. proj.	Název projektu	Řešitelé
P č. 24	Aktualizace havarijních plánů ve vztahu k mimořádným událostem VVUÚ, a.s. při provádění HČ a ČPHZ ve spolupráci s hasičským záchranným sborem pro zajištění bezpečnosti měst a obcí při provozních haváriích, včetně bezpečnosti podzemních objektů	OKD, HBZS, a.s.
P č. 49	Bezpečnostní aspekty vedení báňských děl v hloubkách 800 m a větších	Ústav geoniky AV ČR, v. v. i.; OKD, HBZS, a.s.;

Nově vzniklá **Technologická agentura ČR** postupně vyhlašuje programy k řešení a ČBÚ uplatnila své výzkumné potřeby formou veřejných zakázek v programu BETA s řešením od roku 2012. V závěru roku 2011 byly tyto potřeby rozpracovány do zadávací dokumentace projektů a v rámci tohoto programu schváleny a vyhlášeny k řešení od roku 2012. Jsou to projekty:

Č. proj.	Název projektu
TB010CBU 001	Zhodnocení technologií a projektů pro využívání energetického potenciálu důlních vod a optimalizace právních předpisů pro realizaci a bezpečný provoz těchto technologií.
TB010CBU 002	Nové technologické možnosti dobývání ložisek uranu v ČR s ohledem na minimalizaci dopadů na životní prostředí a jejich legislativní zajištění.
TB010CBU 003	Predikce horninových struktur na základě stávajících geologických poznatků, vedoucích k možnému vybudování dalších podzemních zásobníků pro uskladňování zemního plynu.

Výběrová řízení k určení řešitelů těchto projektů nejsou dosud uzavřena.

4. RIZIKA A PROBLÉMY HORNICTVÍ

4.1 Hlavní rizika hornické práce v roce 2011

4.1.1 Zajištění bezpečnosti provozu při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí

V uplynulých letech došlo při ražbách tunelů k několika mimořádným událostem. Tyto mimořádné události stavebním firmám způsobily nejen značné finanční škody, ale svým rozsahem především ohrozily jejich zaměstnance na uvedených stavbách i další osoby a materiální hodnoty v okolí. Byly způsobeny i významné škody na majetku v místech propadu povrchu. Na základě hodnocení zejména uvedených mimořádných událostí ČBÚ dle plánu svých legislativních úkolů v roce 2011 vydal příslušnou novelu bezpečnostních předpisů. Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 55/1996 Sb., o požadavcích k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při činnosti prováděné hornickým způsobem v podzemí, byl zpracován do konce roku 2011 a na přelomu roku 2011 a 2012 zaslán k notifikaci v orgánech Evropské unie;

4.1.2 Důlní otřesy

Důlní otřesy jsou trvalým rizikem spojeným s hornickou činností v sedlových slojích a jsou stálým nebezpečím v karvinské části Ostravsko – karvinského revíru. I přes hluboké poznání mechanismu důlních otřesů nelze stanovit taková preventivní opatření, která by jejich vznik zcela vyloučila. Prognóza důlních otřesů je dosud nevyřešeným světovým problémem, a to nejen v uhelných dolech. Na základě poznání nových skutečností zjištěných při rozboru a hodnocení anomálních geomechanických jevů a mimořádných událostí, zejména po mimořádných událostech a smrtelných úrazech, ke kterým došlo v roce 2003 a 2004, vydal Český báňský úřad vyhlášku č. 659/2004 Sb., o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a bezpečnosti provozu v dolech s nebezpečím důlních otřesů.

V roce 2011 bylo zaznamenáno 7 důlních otřesů (viz tabulka č. 4.1), při kterém došlo ke 2 smrtelným pracovním úrazům.

Tabulka č. 4.1 - vývoj počtu důlních otřesů a počtu smrtelných úrazů při důlních otřesech v letech 2002 - 2011 v Ostravsko – karvinském revíru

Ukazatel	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Počet důlních otřesů	10	9	3	4	6	0	3	1	3	7
Počet smrtelných úrazů	2	4	8	-	-	-	2	1	1	2

4.1.3. Nahromadění a zapálení metanu

Přestože za posledních 10 let nedošlo k žádným smrtelným úrazům v souvislosti s tímto rizikem (poslední smrtelné úrazy nastaly při mimořádné události na Dole Schöller v Kladenském revíru v roce 2001), toto nebezpečí nelze podceňovat a je nutno je mít stále na paměti. Jedině dostatečným větráním důlních děl, stálou kontrolou koncentrace metanu v důlním ovzduší s využitím moderní měřicí techniky a odpovídajícím technickým stavem technických zařízení, lze toto riziko značně snížit, ale ne zcela vyloučit.

4.1.4 Důlní požáry

Prvotním nebezpečím důlních požárů je především výstup toxických plynů do uzavřeného důlního prostředí s dopadem na zdraví a životy zaměstnanců, druhotným nebezpečím je pak možná iniciace zapálení metanu nebo uhelného prachu. Podle zdroje vzniku mohou důlní požáry vzniknout z příčin:

- a) vnitřních (endogenních), které vznikají v důsledku samovznícení uhelné hmoty a jsou průvodním jevem technologie dobývání uhlí. Dosud známá a přijímaná opatření a zejména pak využití měřicí techniky pro kontinuální sledování oxidu uhelnatého v důlním ovzduší podstatně snížila výskyt případů samovznícení, které by ohrožovaly bezpečnost práce a provozu, avšak možnému samovznícení uhelné hmoty nelze úplně zabránit. Jako preventivní a represivní opatření k omezení vzniků samovznícení uhelné hmoty se především využívá uzavírání exploatovaných prostorů s následnou inertizace.
- b) vnějších (endogenních), které vznikají v důsledku porušení bezpečnostních předpisů při práci s otevřeným ohněm a jsou nebezpečné zejména tím, že probíhají velmi rychle, snadno se šíří a produkují značné množství koncentrovaných, nedýchatečných a hlavně jedovatých zplodin. Kontrolu dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s otevřeným ohněm provádí orgány státní báňské správy v rámci své inspekční a kontrolní činnosti a za zjištěné nedostatky jsou příslušným pracovníkům či organizaci udělovány finanční sankce.

4.1.5 Provoz strojních zařízení

Stále složitější důlně geologické podmínky dobývání, zvláště v podzemí, a vzrůstající požadavky na zvyšování produktivity práce, si vyžaduje nasazování výkonnějších, technicky složitějších, ale současně bezpečnějších strojních a elektrických zařízení. Na druhou stranu technická složitost zařízení vyžaduje odpovídající kvalifikaci obsluhy. Ta však všeobecně není na dobré úrovni, a to z důvodu omezení odborného vzdělávání v báňských oborech na všech typech škol. Nové technologie v řadě příkladů dosud prokázaly, že mají nejen zásadní vliv na zvyšování produktivity práce, ale také pozitivně ovlivňují bezpečnost a hygienu práce na důlních pracovištích i bezpečnost provozu. Inovované technologie svým provedením často dovolují provoz v automatickém, popřípadě v poloautomatickém režimu, umožňujícím minimalizovat počet pracovníků v ohrožených místech, a to jak v porubech, tak i na čelbách ražených dlouhých důlních děl. Podstatné zvýšení podpěrných sil u používaných hydraulických mechanizovaných výztuží v porubech významně přispělo ke zlepšení zajištění nadloží a tím ke snížení úrazovosti způsobené pádem horniny ze stropu popřípadě vyjetím uhlí z pilíře. Nový a výkonnější automatický systém postřiků u důlních kombajnů podstatně snižuje prašnost, což bezpochyby vede u pracovníků nacházejících se na příslušném pracovišti k prodloužení doby pro dosažení přípustného limitu prašné expozice a k nižšímu výskytu nemocí z povolání. Nemalým přínosem těchto postřiků je také to, že současně plní funkci zařízení snižujícího možnost zapálení metanu od řezného orgánu kombajnu.

Státní báňská správa sleduje vývoj nových vědeckotechnických poznatků získaných v provozních organizacích a využívá vlastních výsledků získaných z výzkumu a vývoje v této oblasti. Podle potřeby pak následně upravuje báňské předpisy, které se týkají např. zneškodňování uhelného prachu, zapálení metanu, protipožární, protivýbuchové nebo protiotřesové prevence. V souvislosti se změnami působností při zadávání úkolů výzkumu a vývoje v České republice ze státního rozpočtu však ČBÚ přišel v roce 2009 o tuto svou dřívější kompetenci.

4.2 Problémy hornické činnosti

Těžební organizace budou muset daleko více než dosud spolupracovat s orgány ochrany životního prostředí a všemi dalšími fyzickými a právníckými osobami, kterým přísluší ochrana zákonem chráněných zájmů před účinky hornické činnosti. Bez vstřícného přístupu z obou stran nebude možná další budoucnost českého hornictví. Návrh aktualizace energetické koncepce ČR z roku 2009 sice naznačuje, kudy by se mohla ubírat budoucí těžba energetických surovin v ČR (především uhlí, uran) a jak zajistit vyšší spolehlivost dodávek zemního plynu (zvýšení kapacit podzemních zásobníků zemního plynu), to však nebude možné bez celospolečenské podpory dalšího rozvoje báňského podnikání. Podobně se musí naučit postupovat těžební organizace při své činnosti v souladu s novým zákonem o nakládání s těžebním odpadem. Těžba a úprava nerostných surovin musí trvale zdůrazňovat svůj přínos pro celou společnost a ne představit neakceptovatelnou reálnou hrozbu, ať v jakékoliv podobě, pro své okolí.

Z předchozích let nadále přetrvává negativní vliv využívání externích dodavatelů v báňském podnikání při zajišťování výkonu jednotlivých výrobních a servisních operací. To značně znesnadňuje efektivní řízení bezpečnosti v organizacích. Výsledkem je někdy nepřehlednost a mnohdy i nejasnost ve stanovených odpovědnostech za kontrolu dodržování bezpečnosti příslušnými pracovníky jednotlivých kooperujících organizací.

Na snížení ekonomické aktivity v oboru těžba surovin v roce 2011 logicky navazuje zlepšený stav v počtu pracovních úrazů a mimořádných událostí při těchto činnostech. K těmto poměrně dobrým výsledkům jistě svým dílem přispěla i realizovaná opatření orgánů státní báňské správy např. v prošetřování závažných pracovních úrazů a závažných provozních nehod, v oblasti směřování kontrolní činnosti či příslušné úpravy báňské legislativy. Tento poměrně příznivý vývoj v nehodovosti však bude nutno udržet i při očekávaném hospodářském oživení v letech následujících.

5. SOUTĚŽ ZA BEZPEČNOST V HORNICTVÍ – ZLATÝ PERMON

ČBÚ od roku 2002 pravidelně oceňuje organizace „Cenou za bezpečnost v hornictví – Zlatý Permon“. Tato cena se propůjčuje a uděluje subjektům podléhajícím dozoru státní báňské správy ČR jako projev uznání za dosažení vynikajících výsledků v oblasti bezpečnosti práce. Cena je zřízena ČBÚ, Odborovým svazem pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu a Odborovým svazem Stavba ČR, v součinnosti s pojišťovnou Kooperativa a. s., pro subjekty, které podléhají dozoru státní báňské správy. Ceny jsou udělovány v pěti, níže uvedených kategoriích, tabulka č. 5.1.

Tabulka č. 5.1 - přehled vítězů jednotlivých kategorií soutěže „Zlatý Permon“ za rok 2011

I. kategorie	II. kategorie	III. kategorie	IV. kategorie	V. kategorie
hornická činnost prováděná hlubinným způsobem – hlubinný důl	hornická činnost prováděná povrchovým způsobem – uhelný lom	hornická činnost prováděná povrchovým způsobem – lom, těžba písku nebo šterkopísku (subjekt s alespoň 51 zaměstnanci)	činnost prováděná hornickým způsobem, včetně těžby ropy (subjekt s alespoň 51 zaměstnanci)	hornická činnost nebo činnost prováděná hornickým způsobem (subjekt s nejvýše 50 zaměstnanci)
ALPEX, P B G, sp. z. o. o.	SD, a.s., Doly Nástup Tušimice	Českomoravský cement, a.s. nástupnická společnost	MND a.s.	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s., divize Těžba, sekce Kamenolom

6. OPATŘENÍ STÁTNÍ BÁŇSKÉ SPRÁVY

V popředí zájmu orgánů státní báňské správy i nadále zůstává snižování pracovní úrazovosti v dozorovaných organizacích. Dlouhodobým cílem je v souladu s plány Evropské unie snížit úrazovost o 25 % do konce roku 2012 ve srovnání se stavem v roce 2006. K jeho zajištění předseda ČBÚ stanovil na rok 2009 a roky následující zvláštní úkoly orgánům státní báňské správy. Z nich je možno uvést:

1. Opatření předsedy ČBÚ č. 8/2009, kterým se stanovují nezbytná technická, organizační a legislativní opatření SBS ke snížení pracovní úrazovosti o 25 % do konce roku 2012 ve srovnání se stavem v roce 2006 v organizacích, které podléhají vrchnímu dozoru orgánů státní báňské správy,
2. Opatření předsedy ČBÚ č. 31/2011, kterým se vydává plán řídicí, kontrolní a legislativní činnosti (plán hlavních úkolů) státní báňské správy České republiky na rok 2012.

Legislativními opatřeními SBS uvedenými v kap. 3. 3 této Zprávy byly upřesněny požadavky na zajištění bezpečnosti práce a provozu při hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem.

7. ZÁVĚR

V roce 2011 byl zaznamenán v oblasti výše těžeb nerostných surovin pokles ve srovnání s předchozím rokem. Tento pokles byl odrazem celosvětové ekonomické recese z let 2008 - 2010, která se projevila i v České republice. Na toto snížení ekonomické aktivity v oboru těžba surovin logicky navazuje zlepšený stav v počtu pracovních úrazů a mimořádných událostí při těchto činnostech.

Výrazným pozitivem nehodovosti v báňském průmyslu je další pokles celkového počtu pracovních úrazů a dosažení tak nejlepšího výsledku v tomto ukazateli od počátku sledování. Absolutní počet všech úrazů s pracovní neschopností více jak 3 dny v roce 2011 byl nejnižší v celé historii sledování úrazovosti v oblasti dozoru státní báňské správy. Proti roku 2006 byl v roce 2011 zaznamenán pokles počtu úrazů o 43, 2 % a ČR tak plní program snižování úrazovosti na základě usnesení Rady Evropské unie. K těmto poměrně dobrým výsledkům roku 2011 jistě přispěla i realizovaná opatření orgánů státní báňské správy v prošetřování závažných pracovních úrazů a závažných provozních nehod, v oblasti plánování a výkonu kontrolní činnosti i v oblasti tvorby báňské legislativy.